

educational process with the use of analytical possibilities of neural network technologies. Theoretical & Applied Science, (9), 21-23.

6. Bagbekova Laylo Kadirbergenovna, Khusanbayev Elmurod Ubaydulla ugli Methodology for organizing the process of distance education and its teaching. (2023). E Conference World, 2, 160-164. <https://econferenceworld.org/index.php/ecw/article/view/42>

7. Bagbekova Laylo Kadirbergenovna Distance education system as a modern method of training. (2023). E Conference World, 2, 97-102. <https://econferenceworld.org/index.php/ecw/article/view/32>

8. Sharofat, O. R. (2023, May). Electronic learning resources and requirements for their creation. In International Scientific and Practical Conference on Algorithms and Current Problems of Programming.

9. Bahadir, U. S. (2023, November). Creating a control test in plickers. In E Conference World (No. 2, pp. 107-111).

10. Бакиева, З. Р., & Мухаммадхўжаев, Б. Б. (2018). Возможности информационно-коммуникационных технологий в формировании личности учащихся.

TEXNOLOGIYA FANIGA RAQAMLI VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH

Nasrullayeva Fatima Azatovna
Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti
“Professional ta’lim metodikasi” kafedra o‘qituvchisi
Tel:+998994908555

Sifatli va raqobatbardosh ta’lim bu barqaror iqtisodiy o‘sish, fan va texnologiya rivoji, ijtimoiy xizmatlar sifatini yaxshilashdagi muvaffaqiyat garovidir. Raqamlashtirish ta’lim sifatini yaxshilaydi, aynan shu sabab ham texnologiyalar qator mamlakatlarda faol tarzda ta’lim tizimiga kiritilmoqda: bu o‘quvchilar o‘zlashtirishining monitoringini yaxshilabgina qolmay, o‘qish jarayoni qiziqarliroq,

uning natijalari sezilarli darajada yuqori bo'lishiga yordam beradigan yangi ta'lim usullari va yondashuvlarini ishlab chiqishga ham yordam beradi.

Zamonaviy jamiyat hayotiga raqamli texnologiyalarni jadal joriy etish, axborot makonini shakllantirish va elektron ta'lim tizimlarini rivojlantirish ta'lim muassasalari ta'lim oluvchilarining o'quv jarayonini tashkil etish, ta'limga yondashuvlarni sifatli qayta ko'rib chiqish, shuningdek, ta'lim tizimini jadallashtirish to'g'risida yangi ilmiy va pedagogik g'oyalarni shakllantirishga olib keladi. Raqamli va axborot texnologiyalarini ta'lim tizimiga va o'quv jarayoniga keng joriy etish dunyo miqyosidagi tendensiya bo'lib, yaqinda ta'lim tizimida sodir bo'lgan eng muhim jarayonlardan birini anglatadi. Shu bilan birga, ta'lim sohasini texnologik yangilash bosqichi vazifasini bajaruvchita'limni kompyuterlashtirish, ta'lim jarayoniga kompyuter texnologiyalarini joriy etish bilan birga, ta'lim jarayonini kompyuter asosiga o'tkazishni, kompyuterli o'qitish usullarini yaratishni, kompyuterli o'qitish tizimlari va o'rgatuvchi dasturlarni tasvirlaydi [2].

Ta'lim muassasalarining o'quv jarayonida elektron ta'lim tobora muhim o'rin egallamoqda, bu ko'rsatilgan xususiyatlarni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lib, prinsipial jihatdan yangi pedagogik tizimlarni qurish hamda pedagogik usullarni yaratish va rivojlantirish asosida o'quv jarayonini rivojlanishtirishda ta'limning yondashuvlari, uslubiy tizimlarini pedagogik loyihalashtirishga bo'lgan ehtiyojini amalga oshiradigan yangi bosqich - ta'limni raqamlashtirishga o'tadi.

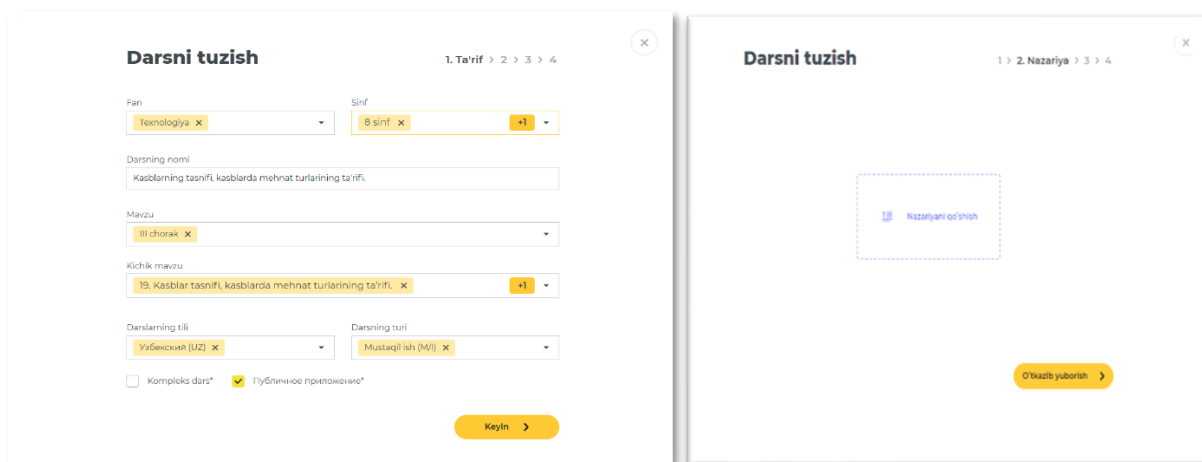
Bugungi kunda ta'lim muassasalarida turli raqamli dasturlardan foydalanilib kelinmoqda. Bunga misol qilib umumiy o'rta ta'lim muassasalarida kundalik.com, oliy ta'lim muassasalarida HIMS dasturlarini keldirishimiz mumkin.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qo'llanilib kelinayotgan kundalik.com dasturida o'quvchilarga uyga vazifalarni onlayn shaklda yuklash yo'lga qo'yilgan. Ushbu dastur "Samart maktabda dars yaratish" deb nomlanadi. "Smart dars" o'qituvchilar tomonidan mustaqil tayyorlanishi yoki tizimdagi mavjud yaratilgan darslarning namunalaridan ham foydalanish imkonini beradi [1].

Texnologiya dars mashgʻulotlari uchun “Smart darsni” yaratish quyidagicha tashkil etiladi:

Kundalik com tizimoga maxsus login va parol orqali kiriladi. Dasturdan smaert darslarni yaratish boʻlimiga oʻtiladi. Dars yaratish tugmasini bosganimizdan soʻng quyidagi oyna paydo boʻladi. Yartilgan oyinani toʻldirib, keyingi qadamga oʻtamiz. Diqqat, kompleks darsni tanlamang! Rasmda koʻrsatilgan holatni belgilang! Kerakli yacheykalarni toʻldirib boʻlgach keyingi qadamga oʻtamiz (1-rasm).

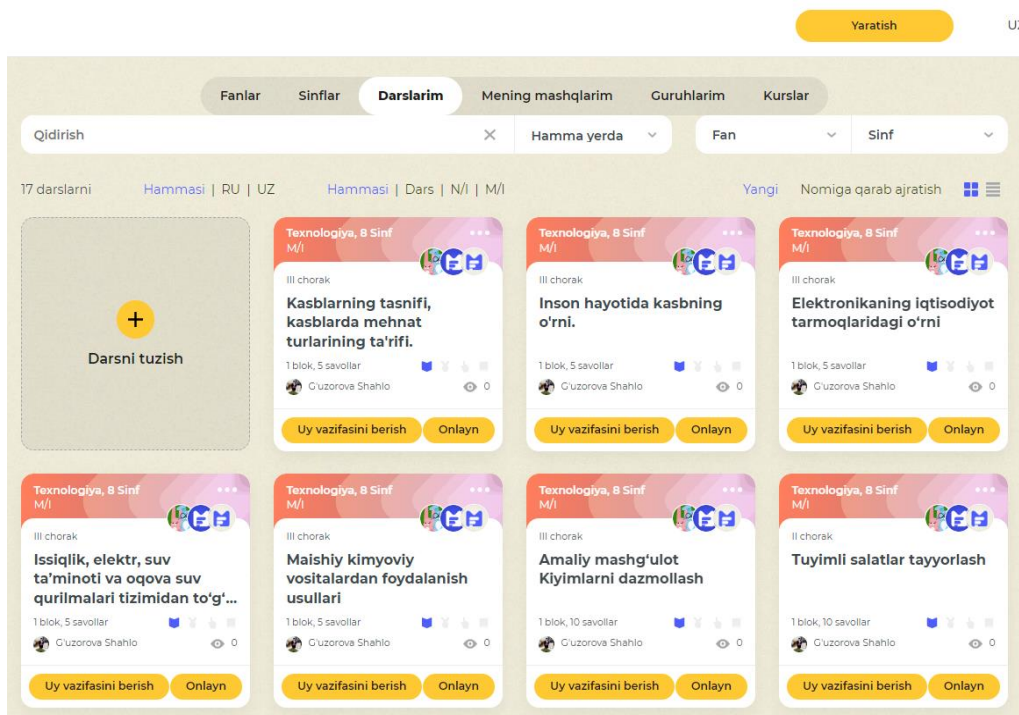
Nazariy qismda yangi mavzu oʻquvchilar toʻliq tushunib olishlari uchun matn, rasm, video, audio, fayl koʻrinishida barcha maʼlumotlar toʻliq beriladi. Bunda ishni osonlashtirish maqsadida siz yaratayotgan darsning nazariy qismini word yoki boshqa matn muharrirlariga tayyorlab olsangiz ishingiz ancha osonlashadi. Nusxa olib joylashtirib qoʻyasiz. Darsga tegishli boʻlgan rasm, video, audio materiallarni ham oldindan tayyorlab olishingiz lozim. Video faylni yuklash uchun kerakli video faylni youtube.com saytiga joylab havolasi kiritiladi. Siz agar darsingiz uchun slayd tayyorlagan boʻlsangiz, fayl boʻlimi orqali uni yuklab qoʻyishingiz mumkin boʻladi. Ishni bajarish vaqtida saqlab qoʻyish ham mumkin. Yuqori oʻng burchakda saqalash tugmasi mavjud (2-rasm).

1-rasm. Darsni tuzish

Agar siz tayyor darslardan foydalangiz kelmasa oʻzingiz mustaqil dars joylash imkoni yaratilgan. Buning uchun mening darslarim boʻlimiga oʻtib yoki yuqori oʻng burchakdagi yaratish tugmasini bosish orqali yaratishingiz mumkin.

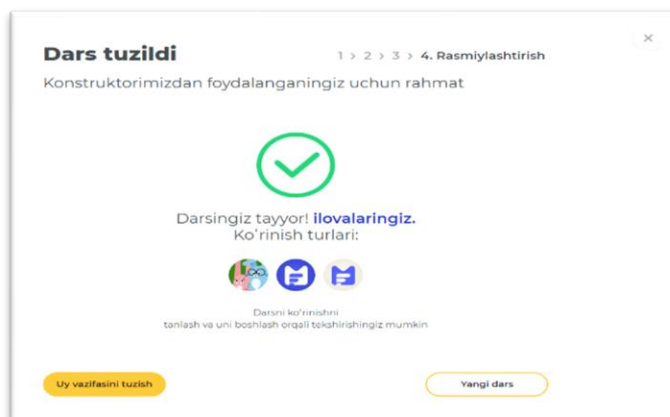
Bunda o'qituvchiga dars yaratish uchun kerak bo'ladigan dasturiy vositalar mavjud (3-rasm).

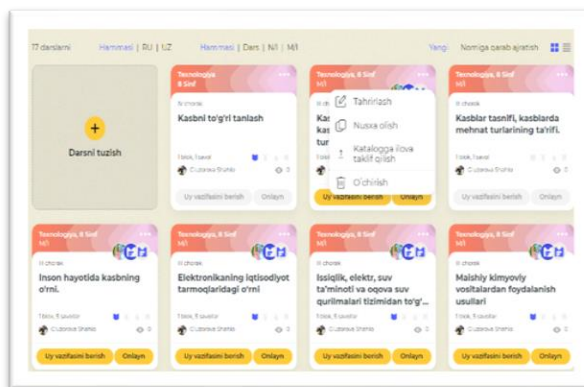
3-rasm. Mustaqil darslarni joylash

Yakuniy bosqichda yangi dars tuzilgani bo'yicha sizga xabar keladi. Smart darslarni xar bir dars uchun yuqorida ko'rsatilgan tartibda bajarib dasturga yuklab boorish mumkin. O'zingiz yaratgan barcha darslar *Darslarim* bo'limda ushbu saqlanadi. *Uyga vazifa berish* tugmasi orqali o'quvchilaringizga uyga vazifalar berishda foydalansangiz bo'ladi. Agar siz darsga o'zgartirish yoki qo'shimchalar kiritmoqchi bo'lsangiz tahrirlash bo'limi orqali amalga oshirishingiz mumkin [1].

Darsningizni katalogda joylamoqchi bo'lsangiz *Katalogga ilova taklif qilish* buyrug'ini tanlash orqali erishasiz. Yaratgan darsni mas'ullar ko'rib chiqib

haqiqatdan siz yaratgan dars namunali bo'lsa respublikamidagi barcha pedagoglar foydalanishlari uchun katalogdan joy oladi (4-rasm).

4-rasm. Katalogda yaratilgan dars

Kundalik com dasturida yaratilgan Smart darslarini barcha ishlar yakunlangach tekshirib ko'rish orqali bajariladi.

Xulosa qilib aytganda shuni qayd etish lozimki, ta'limni raqamlashtirish birinchi navbatda, ta'lim oluvchilar va o'qituvchilar o'rtasida onlayn ko'rinishdagi muloqot integratsiyasini rivojlantirsa, ikkinchi tomondan, ta'lim oluvchilarning o'z ustida ilg'or o'quv texnologiyalaridan foydalangan holda mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu esa hozirgi rivojlanish jarayonida raqamlashtirishning yangi tendensiyalarini ta'lim jarayoniga qo'llashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. Nasrullayeva F.A. "The quality and effectiveness of using information and communication technologies in technology lessons. - Pedagogical sciences and teaching methods // part 27 october 2023 // collection of Scientific Works // Berlin 11 octabr 2023

2. Baxtiyorov I. O'. (2022). Mamlakatimiz rivojlanishida raqamli texnologiyalarni tutgan ahamiyati. Ta'lim fidoyilari, 21 (6), 119-126.

3. Ismoilova G.F. Parpieva M.M. "O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot rivojlanishida raqamli texnologiyalarning ahamiyati" Davlat statistika qo'mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutining "O'zbekiston statistika axborotnomasi" ilmiy elektron jurnali. 2022 yil, 2-son